

A Vatikáni Múzeum időszakos magyar kiállításának világítási berendezése

A megvilágított Koronázási Ezüstkereszt

2001. október 10-én Mádl Ferenc köztársasági elnök úr, Paskai László bíboros úr a magyar és vatikáni egyházi és kulturális élet neves személyiségei társaságában nyitotta meg Vatikánban, a Vatikáni Múzeum frekventált helyén lévő, időszakos kiállítások helyszínéül szolgáló

„Királyfej” dramatikus világítása

Polifunzionale teremben az „Ezer éves a magyar kereszténység” kiállítást.

Olyan nemzeti ereklyék világítását kellett megoldani, mint a Tihanyi Alapító Levél, a Koronázási Ezüstkereszt, vagy Suky Benedek kelyhe.

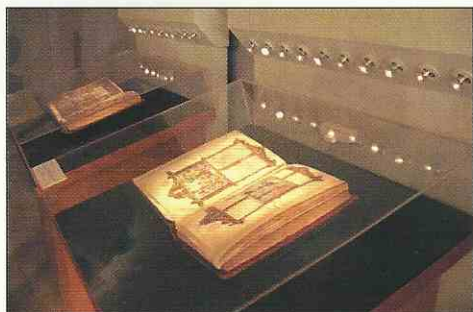
A Szt. István király ereklyetartó hermájának világítása

Emellett a kiállított műtárgyak között szerepelt több értékes és neves festmény, mint például Benczúr Gyula „Szent István felajánlja a koronát”; Munkácsy Mihály „Liszt Ferenc portréja”; valamint számos XV., XVI. századi festmény, rézmetset, papírkép.

Fő helyen kapott helyet Szent István ereklyetartó hermája, IV. Béla aranybul-lája, és a Magyar Nemzeti Galéria által őrzött Királyfej, amely Kalocsáról származó szobor.

Hálás feladat volt a Corvin szarvserleg világítása.

A műkincsek értékét nagyon nehéz fo-

Kódexet tartalmazó vitrin száloptikás világítása

rintban kifejezni, de mégis érdekességképpen megemlítjük, hogy a kiállított anyagok biztosítási összértéke meghaladta a 6 milliárd forintot.

Ilyen hatalmas értékű művészeti anyag világításának tervezése igazán nagy kihívás a tervező számára.

Különös tekintettel arra, hogy a kiállított tárgyak legnagyobb hányada – a papír, a textil vagy akár az olajfestmények – nagymértékben érzékenyek a világítás látható és nem látható tartományban okozott sugárzására, ezért a tárgyakat károsodásra való érzékenységek szempontjából osztályoztuk, megvilágításukat pedig eszerint terveztük.

A tervezéskor a CIE ajánlásait vettük figyelembe, azaz a papír alapanyagú tárgyak, kódexek, valamint a miseruhák világítását 50 lux-ra méreteztük, amíg a festmények esetében 150 lux volt az irányadó.

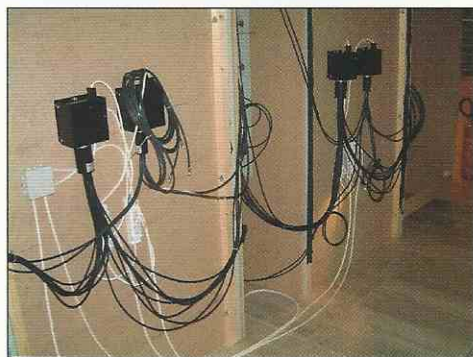
A fényre nem érzékeny tárgyak (arany-

tárgyak stb.) megvilágítási szintjét 500–800 lux-nak választottuk összhangban a kiállítótér hangulatával.

A fényérzékeny anyagok jelentős része zárt tárolókban került elhelyezésre, itt különös problémát jelentett az IR kezelése.

Az ilyen esetekben egyetlen szóba jöhető szakszerű megoldásként, száloptikás rendszert választottunk.

A SCHOTT cég rendszere tűnt a legalkalmasabbnak, tekintettel arra, hogy ez a cég a legnagyobb optikai üveg-

A fénygenerátorok elhelyezésének egy részlete

szálglyártó, és az általuk készített generátor rendelkezik beépített IR és UV szűrővel.

Vitrinenként 1-1 db 50–100 W-os halogénlámpás generátort terveztünk, amelynek fényét, külső dimmerrel szabályoztuk. Ennek segítségével 3 lux pontosság-

A Corvin Szarverleg száloptikás világítása

A miseruhák megvilágítása száloptikával

Az „Angyali Üdvözet” ólomüveglak világítása falvilágítókkal és refraktor fóliával

gal be tudtuk állítani a kívánt megvilágítási szintet.

A felbecsülhetetlen értékű kódexek, il-

letve miseruhák világítása készült ily módon. Eddig említést sem tettünk arról, hogy a miseruhák között van az 1470-ből származó Kutassy miseruha, vagy 1500-as évek elején készült Bakócz miseruha és a Bornemissza püspöksüveg.

A térben elhelyezett tárgyak világítását a teremben meglévő sínrendszerrel oldottuk meg, részint ERCO kiemelő fényvetőkkel, részint az ott lévő lámpatestekkel.

Az „Angyali Üdvözet” ólomüveglak világítását ERCO falvilágítókkal oldottuk meg úgy, hogy azok fényét a műtárgy hátuljára rögzített refraktor fóliával homogenizáltuk.

A kiállítás 2002 januárjában zárt, de március 15-re a Magyar Nemzeti Múzeum földszinti termeiben újra felépítettük.

Vonnák István–Mikuska Ádám